

Fond Ewropew Tas-Sajd

FOLJA TA' FATTI

© Lionel Flageul

Il-Fond Ewropew tas-Sajd (FES) beda jopera f'Jannar tal-2007. L-għan tiegħu huwa li jtejjeb il-kompetittività tas-settur u jgħinu jsir sostenibbli mil-lat ambjentali, ekonomiku u soċjali. Biex jikseb dan, huwa għandu baġit ta' 3.8 biljun Ewro (jew 4.3 biljun Ewro fi prezzijiet kurrenti) għall-perijodu ta' seba' snin mill-2007-2013. Fondi huma disponibbli għas-setturi kollha tal-industrija: sajd ġot-territorju intern u l-baħar, akkwakultura, u għall-ipproċessar u l-promozzjoni ta' prodotti tas-sajd. Attenzjoni partikolari tingħata lil komunitajiet ta' sajd l-iktar milquta minn bidliet riċenti.

L-FES huwa mfassal biex ikun sempliċi, f'dik li hija ġestjoni u implimentazzjoni, mill-predeċessor tiegħu, l-Istrument Finanzjarju għall-Gwida tas-Sajd (IFGS). Minbarra li huwa aktar flessibbli, l-FES iħaddan diversi innovazzjonijiet. Dawn jinkludu assistenza lil sajjieda biex dawn joqorbu lejn metodi ta' sajd iktar selettivi, enfasi ikbar fuq sajd sostenibbli u miżuri ta' interess komuni – inkluż proġetti pilota, finanzjament għal strategiji ta' żvilupp lokali u sostenn għal miżuri akkwambjentali. Bħala parti mill-IFGS, l-ebda finanzjament mhu disponibbli għall-kostruzzjoni ta' dgħajjes godda jew għat-tekabbir tal-istivi tagħhom. B'rabta mal-fondi strutturali l-oħrajn tal-UE, il-finanzjament tal-UE ma jistax jintuża waħdu, imma biss biex jikkomplementa n-nefqa nazzjonali, reġjonali jew lokali.

Novità oħra ulterjuri toħroġ mill-fatt li l-finanzjament issa huwa ingranat bis-saħħa kollha fuq ir-regġuni "konverġenti", jiġifieri fuq dawk li l-ġid ekonomiku tagħhom huwa taħt il-medja tal-UE.

Kif taħdem

L-awtoritajiet nazzjonali jfasslu pjan strategiku li fih jagħtu ħarsu fit-tul lejn kif jaraw l-iżvilupp tal-politika tal-akkwakultura u tas-sajd tagħhom bejn l-2007 u l-2013, u jispjegaw kif dan jissodisfa l-miri tas-CFP. Il-pjan irid jiddefinixxi prijoritajiet, miri, stimi ta' nfiq pubbliku u dati għat-tlestija tax-xogħol. Dan wara jiġi segwit minn programm operattiv li jiddeskrivi f'iktar dettall il-mod li bih l-awtoritajiet nazzjonali beħsiebhom jittraduċu l-opportunitajiet offruti mill-FES fil-prattika. It-tnejn jithejjew f'konsultazzjoni mill-qrib mal-imsieħba soċjali u ekonomiċi lokali u reġjonali.

Opportunitajiet ta' finanzjament

Il-FES għandu fil-mira ħames oqsma ta' prijorità. Ħafna mill-attivitajiet tiegħu jibnu fuq il-prattici tal-IFGS, iżda xi wħud huma godda.

Aġġustament tal-flotta (Assi 1)

Jekk Stat Membru jiddeċiedi li jaqta' l-opportunitajiet ta' sajd, jista' jkun hemm

għajjuna disponibbli għal dgħajjes li jwaqqfu l-attivitajiet tagħhom b'mod permanenti jew temporanjament. Tista' wkoll tingħata għajjuna għal firxa ta' operazzjonijiet oħra: sigurtà abbord u titjib fix-xogħol, tagħmir iktar selettiv, sajd kostali fuq skala żgħira, miżuri soċjoekonomiċi li jinkludu l-irtirar kmieni mix-xogħol, u t-taħriġ mill-ġdid.

Dgħajjes f'segmenti ta' flotot partikolari jistgħu jirċievu għajjuna biex ibiddlu l-magni tagħhom biex jagħmluhom iktar effiċjenti, iżda mhux iktar b'saħħithom.

Akkwakultura, ipproċessar u promozzjoni, sajd ġot-territorju intern (Assi 2)

Għajjuna hi disponibbli għad diversifikazzjoni fi speċi godda ta' akkwakultura u speċi bi prospettu tajba tas-suq, akkwakultura favur l-ambjent, miżuri favur is-saħħa pubblika u tal-annimali, ipproċessar u promozzjoni ta' prodotti tal-akkwakultura u tas-sajd, u t-tagħlim għall-hajja.

Provedimenti speċjali jeżistu għas-sajd ġot-territorju intern, b'xhieda tal-importanza tiegħu fl-Ewropa Ċentrali u tal-Lvant.

Miżuri ta' interess komuni (Assi 3)

Dawn huma attivitajiet normalment mhux sostnuti mis-settur privat u li l-importanza globali tagħhom tmur lil hinn mill-interessi kummerċjali ta' kumpanniji individwali. Huma jistgħu jinkludu l-protezzjoni

u l-iżvilupp ta' fawna u flora akkwatika, portijiet, xelters u siti ta' żbark, l-iżvilupp ta' kampanji godda ta' promozzjoni u tas-suq, proġetti pilota u azzjonijiet oħra kollettivi.

Żvilupp sostenibbli ta' zoni tas-sajd (Assi 4)

Il-finanzjament f'din il-kategorija huwa ibbażat fuq strategiji ta' żvilupp lokali, li jirriflettu metodu minn isfel għal fuq. Huwa għandu l-għan li jgħin komunitajiet lokali jnaqqsu d-dipendenza ekonomika tagħhom fuq il-qabdiet tal-ħut.

Komunitajiet kostali, u dawk qrib lagi u għadajjar b'livell sinifikanti ta' impjegji fis-settur tas-sajd, huma eliġibbli għal għajjnuna tal-UE biex isaħħu l-kompetitività ġenerali tagħhom, iżidu l-valur tal-prodotti tas-sajd, jiżviluppaw infrastruttura turistika u servizzi, iħarsu l-ambjent, u jinkoraġġixxu koperazzjoni transnazzjonali u interreġjonali.

Assistenza teknika (Assi 5)

Din il-kategorija tkopri oġġetti bħal studji, rapporti, attivitajiet ta' informazzjoni u azzjonijiet oħra marbuta mal-implimentazzjoni tal-programmi operattivi.

Qafas regolatorju

Hemm tliet elementi: regolazzjoni tal-Kunsill li tiffissa prinċipji bażiċi; Kummissjoni li timplimenta regolazzjoni li tiffissa proċeduri dettaljati li Stati Membri jridu jsegwu; u *vade mecum* ta' pariri prattici għall-awtoritajiet nazzjonali fuq kif ifasslu u jimplimentaw il-programmi tagħhom.

Regim ta' emerġenza

F'Lulju 2008, il-Kunsill adotta xi derogi temporanji għar-regoli tal-FSE, biex jagħmilha eħfef għal Stati Membri biex isegwu l-proċess ta' ristrutturar tal-flotta b'risposta għall-kriżi ekonomika serja li kienet qiegħda tħalli effetti devastanti fuq l-industrija. Dawn kienu jinkludu

Dokumenti

Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1198/2006 tas-27 ta' Lulju 2006 dwar il-Fond Ewropew għas.

Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 498/2007 tas-26 ta' Marzu 2007 li jstabbilixxi regoli dettaljati għall-implimentazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1198/2006 dwar il-Fond Ewropew għas-Sajd.

Allokazzjoni ta' għajjnuna FSE mill-1 ta' Jannar 2007 sal-31 ta' Diċembru 2013

Stat Membru	Konverġenza	Nonkonverġenza	Total
Il-Belġju		26 261 648	26 261 648
Il-Bulgarija	80 009 708		80 009 708
Ir-Repubblika Ċeka	27 106 675		27 106 675
Id-Danimarka		133 675 169	133 675 169
Il-Germanja	96 861 240	59 004 177	155 865 417
L-Estonja	84 568 039		84 568 039
L-Irlanda		42 266 603	42 266 603
Il-Greċja	176 836 728	30 995 509	207 832 237
Spanja	945 692 445	186 198 467	1 131 890 912
Franza	34 250 343	181 802 741	216 053 084
L-Italja	318 281 864	106 060 990	424 342 854
Ċipru		19 724 418	19 724 418
Il-Latvja	125 015 563		125 015 563
Il-Litwanja	54 713 408		54 713 408
L-Ungerija	34 291 357	559 503	34 850 860
Malta	8 372 329		8 372 329
L-Olanda		48 578 417	48 578 417
L-Awstrija	187 326	5 071 992	5 259 318
Il-Polonja	734 092 574		734 092 574
Il-Portugall	223 943 059	22 542 190	246 485 249
Ir-Rumanija	230 714 207		230 714 207
Is-Slovenja	21 640 283		21 640 283
Is-Slovakja	12 681 459	1 007 069	13 688 528
Il-Finlandja		39 448 827	39 448 827
L-Iżvezja		54 664 803	54 664 803
Ir-Renju Unit	43 150 701	94 677 188	137 827 889
Total	3 252 409 308	1 052 539 711	4 304 949 019

* Ammonti f'Ewro, prezzijiet attwali